

Quotidiana Christiani Militis Tessera

Stanyhurst, Guillaume

Coloniæ Agrippinæ, 1682

18. Dies Septemb. Memento peregrisse te aliquid, testare aliquid;
divertisse te ad refectionem, non ad defectionem? S. Aug. in psa. 34.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55659)

illa errorum caligine, non adeò cæcutierint, quin
derint, homini esse laudabile, præbere se omnibus
humanū. Hinc Princeps eloquentiæ, (a) *Nihil est
regium, tam liberale, tamque munificum, quam
ferre supplicibus, excitare afflictos, dare salutem, liberare
re periculis homines.* Nullæ essent urbes, si nulla esset
urbanitas: nec viverent homines more hominum,
si nulla esset humanitas; nec ullus in via peregrinus
haberet, qui se sociaret comitem, si nulla esset civi-
tas. Nihil denique habet in se hominis, præter
figuram corporis, in quo nulla est humanitas. Non
esse omnibus acceptus, plus dones, quam acci-
pias. Vis omnibus esse gratus, confer omnibus
gratiam. Vis frui pace? abstine à lite. Si vis placere
tua munera, da lætus, non mæstus. Vin' causam? con-
tende Poetam.

Si des plorando, perdis tua munera dando.

18. DIES SEPTEMBRIS.

Memento peregrisse te aliquid, testare aliquid; divecti-
tisse te ad refectionem, non ad defectiorem.

S. Aug. in psal. 34.

Urbanitas I.
sine Eu-
tropelia.

Habet cum humanitate. Urbanitas non tantum com-
mercium, sed contubernium.
Ejus lineamenta expressit Ar-
istoteles. (b) *In jucunditate qua ad jocum accom-
datur, qui modum quendam adhibet, is festus, seu
urbanus habendus est: & affectio, Urbanitas, & festi-
vitas: at qua modum egreditur, scurvilias, & in qua
ipsa inest, scurra dicitur: qui verò omnino à jocu ab-*

(a) Cicero de orat. (b) l. 2, Eth. c. 7.

horret, is agrestis, & rusticus: affectio ista, rusticitas dicitur. Danda est igitur aliqua virtus, quæ exhilarationi animi modum ponat, & hoc vocatur Urbanitas, seu Eutropelia, quæ omnem planè honestam animi, velur arcus contenti remissionem, complectitur. Itaque moderata aliqua remissio, & fessi recreatio, ut vegetior postmodum quis laborem resumat, opus est virtutis: dummodo opus illud, ex quo remissio illa capatur, honestum sit, omnesque extrinsecæ circumstantiæ fœdantes submoveantur. (a) Hippocrates non dubitavit dicere, perfunctionem operis, continuam, esse morbi quoddam genus, illiusq; medicinâ esse laboris vacuitatem, & cessationem. Pindarus item, lætitiâ, animique relaxationem nominabat, (b) *Optimum laborum medicum*. Istud indubitatum est, frequentiam occupationum, multitudine negotiorum, assiduitate laborum ingenii vim exhauriri, rerum variarum tractatione, hominem viribus destitui, continuâ animi contentione frangi, ac ingenii nervos debilitari.

II. Ne tamen ludas ludos insolentes; observa illud Cassiodori: *Sit pro repub. & cum ludere videmur; nam idè voluptuosa quarimus, ut per ipsa, seria compleamus.* (c) Imo non tantum dum ludis sit pro repub. sed quo debes omnia referre, pro Dei gloria. Et juxta normam tesserae, non sit corporis refectio, defectio animi. Sic relaxa animum, ut non noceas animæ. In ambulatio loco amœno, & aperto probatur. Nazianzeno, ipsiq; fuit familiaris. (d) Perpulchrè item Minutius Felix, suâ cû amicis relaxatione in maris litore describit; in ambulando, ut ait, litori, datum à se tempus referens, &

(a) *l. de Flat.* (b) *Oda. 4. Non.* (c) *l. 1. Epi. 45.* (d)

aura aspirans leniter membra vegetaret, & cū exitu voluptate, molli vestigio cedens, arena subsideret. Addit delectationem ex errore cunctarum plantarum, cum æquor nunc appulsam pedibus allidens fluctus, nunc relabens, ac vestigia retrahens in se forberet. Proderit, & ad honestam animi relaxationem, conspectus rusticæ amœnitatis. Ad stipulam mihi D. Chrysoft. (a) *Cūm recreare animum volueris, poteris hortos petere, fluentes rivos conspiceri, ingentes lacus considerare, amœna cernere loca, cicadas audire canentes.* Garritus item avium, & modulatio, quæ veluti naturali musica & artificiosissimo contra artem concentu, in successu rustico dulcissime nascitur, & recreat audientium sensus: & captatur a plerisque concludentibus aviario in eum finem cœnoras aves; psittacos inquam, picas, corvos, sturnos.

III. Recreaberis non modo audiendo, sed & legendo, avium diversos concentus calamo expressit Sidonii, in villæ suæ delineatione. (b) *Quam volupe est auribus insonare cicadas meridie concrepantes, ranas crepusculo incumbente blaterantes, cygnos, atque anseres concubra nocte clangentes, intempesta gallos galinatos concinentes, oscines corvos voce triplicata pinnicem surgentis aurora facem consalutantes: diluculo inter philomelam, inter frutices sibilantem; Cui concentu licebit adjungas. fistola septifora armentalem camœnam, quam sepe nocturnis carminum certaminibus, insomni nostrorum montium Turyri exercent, inter greges tumbulatos, per depasta buceta, reboantes.* Profunt & ad animum remittendum facetiæ, sales, lepores, a gutta, modo intra gyrum honesti contineantur. Sic Scri-

(a) Hom. 36. in met. (b) l. 2. Epist. i.

Septemb.

Tessera.

341

tonicus, quodam imperitè jaculante, abiens, ad ipsum scopum, constitit. Et cum quidam interrogaret causam, respondit. Ne me feriat. Item Domitius Afer, cuidam oratori malo, qui in epilogo misericordiam se movisse putabat, postquam assedit, roganti videreturne satis movisse misericordiam. At magnam quidem, inquit, neminem enim puto tam durum, cui non oratio tua miseranda visa sit. Similia arguta responsa, & dicta velut cote quadam, ut acuunt ingenium, sic reficiunt animum. His accedunt varia lusuum genera, quos inter ne admittas aleam, vel tesseram, admonebit te hodiernæ diei tessera. Quod si quis ab illis abhorrentem carpat, reponere illud Xenophanis, quam cum Lasus Hermoniënsis, per contumeliam, timidum appellaret, quod ludere tesseris, cum eo nollet: Fatebatur ille, & aiebat, *se timendum semper fuisse ad res inhonestas.* O securum timorem; timere timenda. Ut ludo ponas modum, ingemina tibi sapius hoc metrum.

Raro doctus erit, qui semper ludere querit.

19. DIES SEPTEMB.

Philosophus auditur, dum videtur? *Tertullianus de Psal. c. ultimo.*

Mode- I.
stia.

Non statuarius ego sum, ait Pindarus, *ut immobilia simulacra componam.* (a) Callet si quis statuarii artem, peritissima morum excultrix

Modestia, ut hominem fingat, tanquam animatam quandam statuam ad decori excellentem speciem, numeris suis absolutam, quæ oculos aliorum teneat, atque in sui admirationem rapiat. Gratus ille, decorusque membrorum omnium habitus, epigrammate

(a) Ode. 5. Ne.